

Moby Dick / Ilustracije

Lučić, Agata

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:162313>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-15**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti

ZAVRŠNI RAD
MOBY DICK / ILUSTRACIJE

Studij: PREDDIPLOMSKI STUDIJ GRAFIKA
Profesor: ROBERT ŠIMRAK
Studentica: AGATA LUČIČ
Matični broj: 3560/G

Zagreb, 2017./2018.

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
2. PROJEKT MOBY DICK	6
3. PROCES RADA	7
4. ZAKLJUČAK	12

UVOD

1.

Kao dijete imala sam privilegiju biti okružena slikovnicama, a ne raznim ekranima kao što su djeca danas. Roditelji su mi čitali svakakve priče, a nerijetko i izmišljali vlastite. Moj otac često mi je spominjao razne otoke s blagom, priče o džunglama, oceanima i nekim dalekim, za mene tada, apstraktnim svjetovima koje sam mogla zamisliti samo u svojoj glavi. Paralelno s time započela sam svoju maštu i slike bacati na papir i stvarati prve crteže. Mnogi će pomisliti da u tome nema ništa posebno i da većina djece ima takvo djetinstvo, ali smatram da su za mene takvi detalji bili krucijalni za sve ono što sam danas i za ono s čime se želim baviti. Interes za ilustriranjem priča pokazala sam dosta rano, čak i za osmišljavanjem vlastitih priča i ilustriranjem istih.

1.1.

Kada sam upisala Akademiju fokusirala sam se na to da ispunim zadatke koji su se od mene kao studenta očekivali. Na prvoj godini kroz crtanje po modelu učili smo o kompoziciji, proporciji, teksturi, kako prikazati model što točnije i realnije. Na drugoj godini smo kroz zadane teme bili slobodniji pokazati naš interes u crtežu i grafici. Već tada sam znala da me osim vizualne umjetnosti zanima i aspekt primijenjene umjetnosti te kako neki crtež, sliku ili skulpturu mogu integrirati u nešto što ljudi koriste.

Na trećoj godini Akademije odabrala sam klasu primijenene grafike i dobila sam kolegij ilustracije. Iako je to bio prvi put da sam se na Akademiji susrela s tim oblikom vizualne umjetnosti i prije sam pokušala raditi neke ilustracije i plakate. Na trećoj godini, kada sam u klasi dobila prve zadatke kroz formu plakata, počela sam shvaćati koliko je to polje opširno, zanimljivo i zapravo kompleksno. Mogu slobodno reći da mi je trebalo dosta vremena da se prilagodim drugom načinu razmišljanja i promijenim neke radne navike. Kroz zadatke u klasi učila sam (i još uvijek učim) kako postaviti prava pitanja da bi neki si zadatak i temu objasnila, što ta tema predstavlja meni ili publici kojoj je namijenjena. Susrevši se sa drugim praktičnim zadacima na kolegiju ilustracije učila sam o metafori, vidjela sam mnoge autore i ilustratore, ali i kroz primjere velikih umjetnika iz povijesti umjetnosti učila sam što to znači pričati priču. Vidjela sam i mnogo primjera grafičkog dizajna, plakata i logotipa te na koji način mogu funkcionirati slika i tekst zajedno i kako se mogu nadopunjavati.

slika 1.
plakat za Festival svjetske književnosti / zadatak na kolegiju ilustracija

slika 2.
plakat Isidro Ferrera

1.2.

Na toj godini tek sam zagrebla površinu i probala sam raditi ilustracije prema zadanom tekstu. Odabrala sam Regoča Ivane Brlić Mažuranić i na kraju sam se zadržala samo na skicama. Tada sam započela razmišljati o tome što je bitno kada pred sobom imam napisani tekst. Počela sam skicirati likove i kompozicije, tražila sam segmente teksta koji su bitni te sam smišljala što i kako prikazati. Istovremeno sam se prisjetila autora i ilustratora čiji rad smatram kvalitetnim, a otkrila sam i mnogo novih čiji me rad inspirira. Kako nikada nisam završila taj projekt i započela sam još par sličnih koji su na koncu ostali nedovršeni u ladicama ili mapama htjela sam se zaista posvetiti tome da realiziram jedan ilustratorski projekt i napravim seriju ilustracija. Ta godina na Akademiji kroz sve zadatke i vježbe, od plakata, prijeloma i ilustracija bila mi je poticajna da me usmjeri da započnem i završim ono što me intrigiralo.

slika 3.
skica Regoča i Kosjenke

PROJEKT MOBY DICK

2.

Na početak četvrte godine došla sam s tom idejom da se želim posvetiti jednom projektu. Tako je i krenulo kada smo kao zadatak dobili knjigu Moby Dick i bili apsolutno slobodni sa njome napraviti što god želimo.

Moby Dick, knjiga američkog autora Hermana Melvilla objavljena je 1851. Do tada sam slušala mnogo priča o Moby Dicku, ali nikada je nisam uzela u ruke i pročitala. Prvi zadatak koji sam si zadala bio je da pročitam knjigu i sakupim što više informacija o likovima, radnji, mjestima i cijelom tom svijetu i periodu vremena. Istovremeno mi je knjiga bila zanimljiva jer sam se vratila sa otoka gdje sam često skicirala mornare, morske motive i likove, te sam se nekako mogla poistovjetiti sa pripovjedačom knjige i jednim od glavnih likova Ismaelom koji odlazi prvi put u kitolovački pohod. Postala sam zaintrigirana za radnju čitajući prve stranice knjige i tek ulazeći u avanturu same knjige.

Čitajući o Ismaelovoj gorčini života zbog koje se i odvažio ploviti i odlaziti na more, bilo je dovoljno da me uvuče u radnju i da čitam bez daha. *Kad god osjetim da mi se oko usana kupi gorčina; kad god mi se duša nasumori kao da je u nju ušao vlažni, kišoviti novembar; kad god i nehotice počnem zastajkivati pred izlozima pogrebnih zavoda, te se i ne znajući nađem na začelju svake pogrebne povorke koja prođe pokraj mene, a pogotovu kad me sjeta pritisne tako neodoljivo te moram pribрати svu svoju moralnu snagu da ne izjurim na ulicu te ljudima ne zaredam bacati šesire s glave — kad god se zavrnem u takvu čemu, onda sebi kazujem kako je krajnji čas da se što prije otisnem na more.*¹

Radnja započinje Ismaelovom potragom broda za kitolov. Tražeći brod, dolazi do krčme u kojoj prenočivši upoznaje harpunara Queequega s kojim nastavlja pustolovine i na kraju se ukrcava na brod Pequod kapetana Ahaba. Prvi dio knjige u kojem Ismael i Queequeg provode puno vremena zajedno, upoznajući njih dvoje kao likove smatram osobno najzanimljivijim. Queequeg - lik koji prodaje glave, istetoviran od glave do pete, puši lulu i vjeruje u svoj mali totem veoma je interesantan lik koji sam favorizirala. Drugi dio knjige opisuje pustolovine na brodu, sam kitolov i što je sve potrebno za kitolov, kakvi kitovi postoje te ostale, više tehničke stvari. Najbitnije u drugom dijelu romana je Ahabov neprekidan lov za Moby Dickom i želja da mu se osveti. To bi mogla usporediti sa borbom čovjeka i nečeg puno većeg, nadnaravnog zbog čega me ovaj roman osvojio i natjerao da se fokusiram i izvučem iz njega maksimalno.

1 Melville H.: Moby Dick, str. 26 / <http://www.mirgo2.co.uk/josiptabak/pdf/MobyDick.pdf>

PROCES RADA

3.

Paralelno dok sam čitala knjigu bilježila sam dijelove teksta koji su mi bili zanimljivi i istovremeno sam ih skicirala. Nakon puno malih skica u blokiću, crteža likova, mjesta, broda započela sam storyboard cijele radnje i kronološki sam podijelila ilustracije u malu knjižicu. Nakon skiciranja, krenula sam s izradom ilustracija. Odabrala sam meni osobno najzanimljivije dijelove knjige i pokušala ih prikazati svojim očima. Odlučila sam ilustracije namijeniti mlađoj publici, s obzirom da bi ovakav klasik htjela približiti i djeci. Kao što sam već i napisala, uvijek će mi ostati u sjećanju priče o raznim avanturama i pričama iz književnosti koje mi je prepričavao tata, te sam iz takve perspektive htjela prikazati Moby Dicka. Informacije koje sam saznala čitajući knjigu i analizirajući tekst, htjela sam prikazati vlastitim očima i ukazati na svoj doživljaj te priče.

slika 4. i 5..
skice za ilustracije

Dosta sam se fokusirala na prvi dio knjige, koji se odvija u Nantucketu ili u New Bedfordu, zajedno sa Queequegom i Ismaelom. Započela sam knjigu sa Ismaelom koji okružen morem žudi za morskim životom, ali ne kao turist, već kao mornar. Po prvi puta želi otići u kitolovsku avanturu i svoj bunt iskazuje bijegom na brod.

Drugi opis koji me privukao bilo je Ismaelovo pripovijedanje o ljudima koje privlači more. Iako su to obični radnici u uredima, svako jutro nalaze se uz obalu i gledaju u beskraj mora. *Naokrug grada tisuće i tisuće smrtnih ljudi, kao nijemi stražari, gledaju u more i sanjare o oceanu.*² Horizont mora i neba doima nam se kao nešto beskonačno i božansko. Svjesno, smrtno biće to može shvaćati kao nešto iznad nas samih te me to privuklo u ovom paragrafu.

U ilustracijama sam htjela prikazati dio romana sa Queequegom i Ismaelom. Scena u kojoj se Ismael u strahu budi obgrljen Queequegovom istetoviranom rukom, te doručak ili ti nantucketanski lonac prepun dagnji jedni sumi od najživopisnijih trenutaka koji su se dogodili u prvom dijelu knjige.

Nakon toga izabrala sam scene i likove koje su za knjigu neizostavne, brod Pequiod na kojemu se radnja događa do kraja knjige; kapetana broda, mističnog Ahaba koji zbog gubitka svoje noge plovi posvuda tražeći nepobjedivog Moby Dicka te dio raznolike i zanimljive posade.

Čitajući knjigu naišla sam na neke rečenice koje su me osvojile i koje sam morala zabilježiti. Ahab je na brodu održao monolog odrezanoj kitovoj glavi. Mislim da će mi taj paragraf zauvijek ostati memoriran i nisam ga mogla izostaviti iz cjeline. *Ti si se spuštala onamo kamo nikad ne dopiru ni ronilačka zvana ni gnjurci, i počivala si pokraj mnogih mrtvih mornara, dok bi mnoge besane majke i živote svoje dale da mognu leći ondje. Vidjela si kako zagrljeni ljubavnici skaču s broda u plamenu i kako tonu jedno uz drugo i nestaju u pobjedničkim valovima, vjerni jedno drugome kad se činilo da ih je nebo iznevjerilo.*³

Na kraju sam napravila dvije scene sa Moby Dickom, prvu kad sa broda ugledaju mlaz te kreću u hajku te najiščekivaniju scenu, borbu Moby Dicka i Ahaba. Tom scenom završila sam izradu ilustracija.

2 Melville H.: Moby Dick, str. 25 / <http://www.mirgo2.co.uk/josiptabak/pdf/MobyDick.pdf>

3 Melville H.: Moby Dick, str. 351 / <http://www.mirgo2.co.uk/josiptabak/pdf/MobyDick.pdf>

slika 6.
Ismael žudi za životom na moru

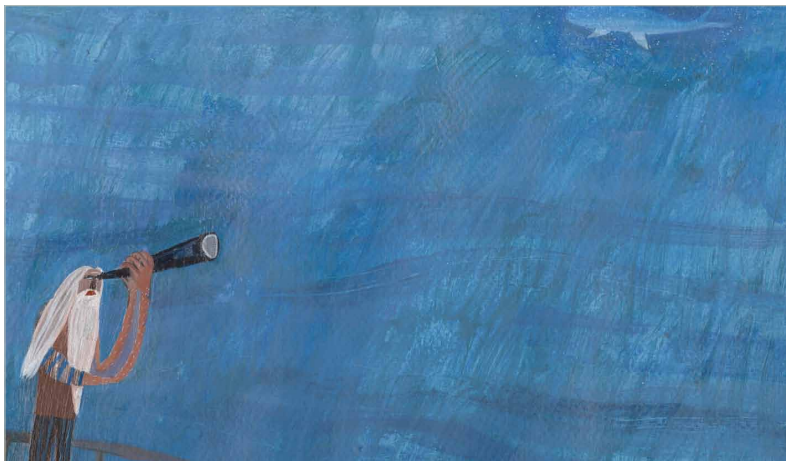

slika 7.
Što se sve nalazi u utrobi kita

slika 8.
Gostionica Kitolovac

Nakon završenih ilustracija, napravila sam prijelom. Dio teksta i citate povezala sam sa slikama i stavila ta dva segmenta u kompozicijsku cjelinu. Mijenjala sam formate slika i teksta, trudila sam se stvoriti ritam između stranica, ali istovremeno harmoniju cjeline. Naslove i podnaslove pisala sam ručno kako bi knjigu približila ciljanoj publici kojoj sam namijenila ilustracije.

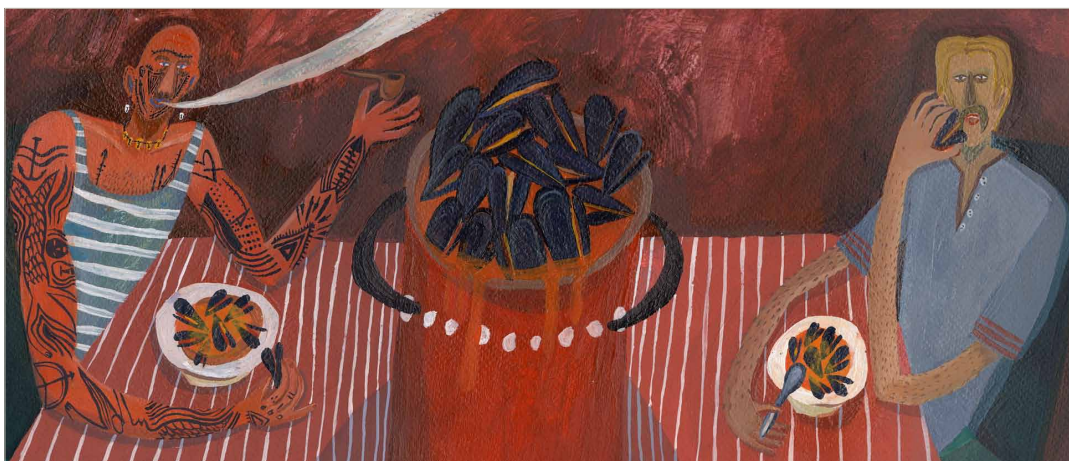
poglavlje 133
PRVI DAN HAJKE

— Vidite li što? — viknu Ahab, okrenuvši lice prema nebu.
— Nema juđ ništa! Ništa, gospodaru! — odjekivali glasovi s vrhova triju jarbola.
— Razapri vrhovi! — sjemenjale, i sva letna jedra! Pošto su jedra bila razapeta, Ahab podiže svoj na koracima stojeći na klado: da nigda i nije postojala na vrti vrtjarbola, i poslije nekoliko časaka već su ga dizali. Ali tek što je prevratio ovisje tretnice svojga zračnog para i pozorno pred sobom promatrao kroz vodoravnu prizmu između kolodnja i gornjeg jarka najbježiše se poput galebova krila razliječe njegov glas:
— Eto ga gdje ništa! Tamo ništa! Čitina mu kao snježna humala! To je Mođe čitak!

poglavlje 70
SFINGA

— Govori, gozema i čarna glava — mrmlija je Ahab — ti koja, iako si božica, ipak tu i tamo izgleda obrasla mahovinom. govori, moćna glava, odaj nam tajnu koja se prikriva u tebi! Oči svih naroda ti su zornjake noćne. Ta glava, u koju sad priploče sunce, kretala se među temeljima ovoga svijeta! Tamo gdje nuda i gđa domet zabavljena invenca i bardo, a neznočne nade i sidra trunja, gdje se ubija fre-gata, naša Zemlja, nakrala kosa mlijuna utopjenika, tamo, u tome stranoj podzemnoj kralji, koje je najsigurnije obitavalište. Ti si se spustila oramo kamo nikad ne dopiru ni ronilacka zrna ni grižari, i počivala si pokrili mnogih mrtvih moćna, dak si mnoge besne majke i žvete svoje dale da mogu teš odje. Vidjela si kako zapljene ljubavni- ci skaku u broda u plamenu i kako tonu jedno uz drugo i nestaju u potopljenim valovima, vjere jedno drugome kad se činilo da ih je nebo izmjenilo. Vidjela si kako o poroci gnan bacaju u more tet mužu ubijena božična, koji je uste i sate propisao u još dalekoj tamo moćne: umire, dak su njegove nekakzne ubojice glave sve dalje, a u njihovoj blicni ošte manje razbije biost na kojim vjerat muž glavi se suvati jedru volimem rukama svoje: svapog: O glavo, nagledala si se dosta rege da ti se i planeti mogli raspri- nudi, a Albrahan vjerno previrati, pa ipak ne zbori ni riječi!

poglavlje 13
DAGNJE i BAKALAR

Akad se toplo jele izmijelo na stol, tajna, obavijena miris- nom papirni, odobila se na nole najveće zabavljive. Oh, kakle me, drage prijetnje! Oho što je došlo na stol ne bijde nikakva ribja čorba, nikakav brodet ili pastrika, nego pravi fantastičniji kokica — jelo priredeno od malih sočnih dagnja, jedva većih od šerijaka, umiješanih s izobiljemim morskimšim dvopetlom i s komadićima sušene svježine, silno namazano, a sve došlo zaliveno madaćem i ostalno začinjeno paprom i solju. Kako nam se tek uveličao poslije one zimke vježnje po moru i kako se gndi Quenougom našlo njegovo najbije jelo od ribe, to jelo od školjke, a samo jelo bilo je izvanredno, nakipimo se na nj svašta te bzo isparimmo najje. Malo se zavdali u stadi i pognuli na plirane gozede Huouey. Kadnje ili bakalar, i pritom mi dođe na pamet da pokušam mali eksperiment. Stadoh na kuhin- jake vrtali i zamorno viknu, vikajući da spot jedoh na svoje mjesto. Poslije nekoliko časaka ponovno se rasprižnje: stana para, ali sada s drugim mirisom, i dokora eto gnd nas kokica jelo — kuc: od bakalara.

slika 9., 10. i 11. prijelom

ZAKLJUČAK

4.

Mnogo puta kada je netko spominjao ilustraciju i dječje slikovnice, čula sam u tonu pomalo negativan prizvuk. Možda zato što je u dosta slučajeva namjenjena djeci, a ne zato da bi je „učeni i stručni“ promatrali na zidovima galerija. Nikada mi nije bilo jasno zašto, s obzirom da knjige odgajaju mnoge naraštaje, a počinjemo ih gledati od najranije dobi. Djeca bi trebala biti okružena sa što kvalitetnijim vizualnim sadržajem, na taj način uče o tome što sve postoji, ali istovremeno razvijaju svoju maštu i kreativnost. Također smatram da ilustracija nije nešto što je isključivo namijenjeno „samo za djecu“. Postoje mnogi klasici na čijim se stranicama nalaze ilustracije iz svih krajeva svijeta. Mnoga izdanja imaju naslovnice svjetski poznatih ilustratora i umjetnika.

slika 12.
Manuel Marsol
Franz Kafka: Preobražaj

slika 13.
Victoria Semykina
F.M.Dostojevski: The Double

Kada sam počela raditi ovaj zadatak i što sam se dulje bavila s njime, osjećala sam se kao da sam ušla u neki drugi svijet, u svijet mornara, kitolovaca, kitova i brodova. To je postao dio moje svakodnevice, kao da sam i ja proživljavala avanture te knjige, zajedno na palubi sa Ismaelom i Queequegom. Mislim da je to jedna od poanti i bogatstva toga posla, učiti o nekim drugim svjetovima, razdobljima, kontinentima koji nas, iako nismo tamo fizički, obogaćuju duhovno. Istovremeno svojim crtežima, slikama, skulpturama, toj priči pridodajemo neki vlastiti doživljaj.

Ovaj je projekt za mene bilo novo iskustvo, proces kojim sam došla do finalnog rješenja bio je zapravo dugačak, s obzirom da sam prvi put radila seriju ilustracija. Naučila sam mnogo stvari za koje sam sigurna da ću ih primijeniti u drugim projektima, bili to crteži, slike, grafike ili nešto čime se do sada nisam bavila. Način na koji sam razmišljala, prevodila si svijet Moby Dicka u svoj jezik, bio je za mene izazov, ali i igra, što mislim da likovnost i vizualna umjetnost treba predstavljati za mladog studenta Akademije. Mislim da sam ovim projektom samo proširila svoj interes za ilustraciju, dizajn i za stvaranje novih knjiga. Gledajući što sve i drugi autori rade te koliko je taj svijet beskonačan, inspirativno je i poticajno, a stvoriti nešto što se može nalaziti u nečijim rukama i da netko drugi to može listati, promatrati, upirati prstom u neki detalj i upijati je čarobno. Nadam se da unatoč svim ekranima koji postoje danas, ništa neće zamijeniti oblik knjige i da će i djeca i odrasli otvarati vrata knjižara i knjižnica u nadi da zapravo koračaju u nešto novo i nepoznato.

